

Гр. Косинка

Заквітчаний сон

«СПІЛКА»
Київ.

Гр. Косинка

Заквітчаний сон

Видавництво „Сніпка“
Київ, 1923.

Друковано 1000 примірників.

Д. У. Д.—Київ. Друкарня КВР.

БІБЛІОТЕКА „СПІЛКИ“
СЕРІЯ
КРАСНОГО ПИСЬМЕНСТВА.
№ 12.

Заквітчаний сон.

(М. К. Заньковецькій [1]).

Снилося...

Виткнулась на хвилю серед золотих каштанів моя дитяча любов, пронизана сонцем і—така хороша, така мила згадка, заспівала весільної пісні:

— Ой, будеш ти, моя мати, тихо спати...

А краєчком, обніжками поля, замайоріли слова:

— Дитино, де твої сни золотії, де коні огненні і—слова залізні—карбовані?..

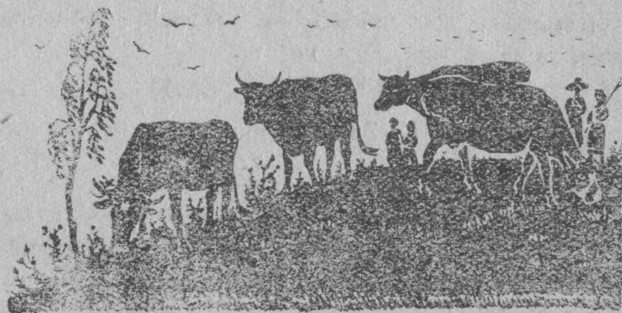
І далі сірим степом лише зарошений, заквітчаний сон...

...Попереду ішла полова корова із зіркою на лобі, у неї на правому розі два стручки гороху і трошечки землі коло лоба, як вихор у отряхуватого

---

[1]) М. К. Заньковецька — славна українська артистка. В грудні 1922 року святковано 40-літній ювилей її артист.-мистецької праці. Раднарком України пошанував її почесним імям Народньої Артистки У. С. Р. Р. — *Ред.*

хлопця, за нею—сім корів з телятами і полова між ними як отаман...

...«Попереду ішла полова корова...

А за ними стернею—пять маленьких дівчаток і два хлопці; дівчата несуть у руках широкі квітки з усатої пшениці і — по краях квіток сині дзвоники сплять; тільки хлопці несуть по торбині гороху, баском покрикують на скот і—горнуть кийками пил по дорозі...

Дівчата співають тихо, далі голосніше, а коли доганятимуть скот до села—дзвінко заспівають і затихнуть.

Тільки кучерява Оленка висмикнула із своєї квітки червону мачину і розтрусила її пелюстки по дорозі, примовляючи:

— Хай буде на жнив-à,
Хай буде на жнив-à-à...

— Жнив-а-а!—Моргнула оком торбина з горохом, засміялась, оступилась на стернину—ай-яй-я.. і—пилом припали мої пастухи...

...Снилося: —

— Кучерява Оленка—моя любов дитяча.

У вечері, коли зорі цілуються, я хотів дитиною поймать на синій налигач місяць і напоїти з криниці моєї любови, а криниця моя тоді у яблуневому цвіту цвіла...

— І не поймав!..

...Степом короговки замісць корів замайоріли, чорні коні на зеленому житі копити сталили, борозни орали і—поорали мій заквітчаний сон..

І знову краєчком, обніжками поля, замайоріли слова:

— Дитино, тоді розвіялись громами в житах зелених твої сни золотії, полетіли коні огненні і—залізні слова любови у Байкал-озеро, мов сльози покапали...

Кучерява Оленка з дикого поля до города приїхала: моя Оленка ходить невміло буйним містом — отак іде вулицею, зупиниться, на щоках зацвіте соромливий мак, вона засміється і—серйозно-серйозно прочитає на стовпі:

— «Хиромантка. Узнаю судьбу по картам, линиям рук: настоящее, прошедшее, будущее».

Прикладе палець до губів, а оком кине аж за Дніпро, на сині бори:—

— Ет, долю вгадує!

Оленка знала чари кращі, ніж хіромантка майбутнє: її біла, на студентську ногу, кімната, а особливо вікно, в кущ троянди закохане—знали такі таємниці, яких...

— Місяця вже ніхто не ловив на синій налигач у вечері, ні, просто він сам любовно заплутувався у телеграфний дріт і косим оком поглядав на білу кімнату Оленки:—

— Хороший, та світи йому дорогу...

І зацвів тоді сум Оленки:

— ...«Уже немає Андрія, Оленко... У нас як заспівали з вечора кровю кулемети та до самого ранку не вгавали: крилами били над кручами кріваву пісню, а вона сотала душу села і—чепляла тоненькі павутинки на заплакану дзвіницю, до хреста...

Вороне залізо лизало пісню кулеметів і плювало нею у сліпе село, а чорна жужелиця нашими Зеленьками—на аршин...

— Курява дика, Оленко, була селами...»

Але місяць (він у городі, як селюк на балу) рішив посіяти коло вікна Оленки сміх, бо він був у той вечір веселий...

І зразу, читачу, над кленом синьо-зеленими рейками зацвіла блискавка, рвонула хмару сизу, а вітер торкнув стременами—момент—вихром на гриві вітру—дощ...

А Дніпром (Оленка яскраво це памятає) пароход плів: такий собі сіренький, притертий «Чехов»—коли соняшно—свистить у машині, а негода—дна в Дніпрі шукає:—

— Мабуть раки виїли?

Це перед сумом Оленки підвівся на палубі Пилип Бойко, моргнув до матроса—«мабуть раки виїли?» і—почав трусити в воду свою чорну як рілля онучу; вітер виправив її, погладив обсмикані кінці і майнув до хмари...

— Всюравно як знамя... не втерпів Бойко; матрос гукнув за вітром «сім», засміявся на Бойкове

І ще буйніше від споминів зацвів сум Оленки; місяць похмарнів, минув телеграфний стовп над вікном і любовно обмережив стрімчасті зубці костьолу.

А ніч на хрестах зорі розвішала і—коли-не-коли промайне там вечірня краса і грязь города—промайне і—потухне...

І сонна снувала у памяти свій сум:—

— «Уже немає, Оленко, Андрія...»

— Ех, тільки останній вечір дома, на селі сниться—кумедний, заквітчаний сон...

— Останній раз із ним в саду гуляла. .

А тепер:—

— Дід молиться прадідівською молитвою в саду, до зір, не повертає голови до попелища церкви, де співали кулемети, ні, перед ним—стара яблуня—одноліток діда—зогнулася, розпяла на землі гілля і—кожда гілляка хитає ніжно в унісон дідової молитви; ах, як це не хороше—довго-довго після дідової молитви гонить на призьбі рябий пес блохи, а на клені шелестить гусінь... Фе, гидота!...

— Олеся Андріяш дома?—Це крізь сон:

— Дома... І щаслива сміялася з-просоння:—«иш, який... за яблуню ховається..»

— Поднимайтесь, милая,.. Какой яблунька?..

. . . .

...«І поплила сорок пята ніч у тюрмі...

— ...І поплила сорок пята ніч у тюрмі: спалені очі Оленки цілували ґрати, а сум її налився як пацьня, заполовів—

І коли синьоока красуня візьме в обійми вечір травня і на стіні як раз над «парашою» розділить горіхом ґрати і погойдне цей страшний, сірий сум— піснею—спалені очі орошують брудну лутку сльозами...

— Сорок пята ніч кинула дротом телефону «маленьку неприємність» життя тюрми:—

— Ви слухаєте? В камері номер вісім повісилась Олеся Андріяш... Чуєте, Андріяш?

Хм... Червона мачина... Жаль, жаль, але... Сорочку перервала і—на ґратах... Слухаю. Неприємність, чорт!..

Оленка...

Степом короговки замісць корів замайоріли, чорні коні на зеленому житі копити сталили, борозни орали і—поорали мій заквітчаний сон... і—залізні слова любови у Байкал озеро, мов сльози, покапали...

Обсипався яблуневий цвіт: і—стежки заслав і—доріжки.

І сумом великим сотається над Зеленьками весільна пісня матері Оленки:—

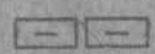
— Ой, будеш ти, моя мати, тихо спати...

Київ, 30/VII—22 р.

Ціна 10 коп. золот.

БІБЛІОТЕКА „СПІЛКИ"

Вийшли з друку:

СЕРІЯ КРАСНОГО ПИСЬМЕНСТВА

№ 1. Е. **Верхарн.** Поезії . . . . 25 к. зол.
№ 5. Ю. **Роденбах.** Мертвий Брюге . . . . . 40 » »
№ 11. С. **Васильченко.** Вечірні арабески . . . 10 » »
№ 12. Гр. **Косинка.** Заквітчаний сон . . . . 10 » »

СЕРІЯ ДРАМАТИЧНА

№ 2. В. **Винниченко.** Гріх . . . . 50 » »
(розпродано)
№ 3. » Брехня . . . . . 50 » »
(розпродано)
№ 7. » Великий Молох . . . . 50 » »
(розпродано)
№ 6. Г. **Гавтман.** Ткачі . . . . 50 » »

СЕРІЯ ЕКОНОМИЧНА

№ 13. Д-р **Фабр.** Економичні нариси. I. . . . 10 » »

СЕРІЯ НАУКОВА

№ 4. М. **Грінченко.** Історія Української Музики . . 1 кар. »

СЕРІЯ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ

№ 8. Л. **Кротевич.** Читанка перша . . . . 35 коп. »
№ 9. » » друга . . . . 35 » »
№ 10. » Абетка . . . . . 35 » »

Готуються до друку:

Д. **Загул.** Теорія поетичної творчости і стилістика.
Поема про створення (вірші хемичні та механичні).

А[illegible]іс. Таіс.
О. [illegible]д. Оповідання.

При гуртових закупках 25% знижки.

[Замо]влення виконуються по одержанні 50% суми замовлення.

Адреса: **Вул. Леніна (бувш. Фундуклієвська) Ч 5.**